

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

**ПРЕДМЕТ: ИНИЦИЈАТИВА ЗА РЕГУЛИРАЊЕ НА УПОТРЕБАТА НА КОЊИТЕ И
ПОДОБРУВАЊЕ НА НИВНАТА ЗАШТИТА И БЛАГОСОСТОЈБА ВО РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА**

Содржина

Состојбата на коњите во Република Македонија	4
Постоечка законска регулатива во Република Македонија.....	5
Состојбата на работните коњи во урбани средини во Република Македонија.....	7
ПРЕДЛОГ РЕШЕНИЈА.....	11

До:

- Собрание на Република Македонија
- Влада на Република Македонија
- Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство
- Министерство за внатрешни работи
- Агенција за храна и ветеринарство
- Единици на Локална Самоуправа

Ние, здружението за заштита на животни „Анима Мунди“, www.anima-mundi.org.mk национална, непрофитна организација за заштита на животни во Р. Македонија; членка на Европската коалиција за прекин на експерименти врз животни; членка на Европската вегетаријанска унија, како и членка на една од најсилните меѓународни организации за заштита на животните ОИПА интернешенал –придружник на одделот за јавно информирање во Обединетите Нации загрижени од актуелната состојба на благосостојбата на коњите во Република Македонија и отсуството на посебни законски одредби со кои овие благородни животни би се дефинирале и заштитиле, го подготвивме овој документ, како првична иницијатива која понатаму ќе се развива во интерес на осигурување на сеопфатна и

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

прецизна легислатива за заштита на коњите и сите останати копитари кои влегуваат под овој вид (equine). Со овој документ сакаме да посочиме на проблемите во врска со кршењето на благосостојбата на

коњите и да иницираме законски промени кои ќе значат поголема нивна заштита, но и да алармираме за ургентноста на решавањето на овој проблем.

Важно е да се земе предвид дека коњите се многустрани и прилагодливи животни кои човекот во секојдневието ги користи/искористува за различни намени. Коњите се врвни спортисти, животни за придружба – миленици, се користат за работа во урбани средини, за работа во земјоделието, служат за јаване и рекреација, ги има и како категорија –диви животни, се користат и во индустрии за производство на секундарни продукти. Поради ова, дури и во Европската Унија постои непотполна легислатива која темелно ќе ја третира нивната благосостојба. Токму поради нивните версатилни карактеристики, коњите често паѓаат во празнините меѓу законите изготвени за домашни миленици и оние наменети за фармски животни. Оваа законска празнина често оди на штета на овие копитари, кои токму поради нивната версатилност се исклучително ранливи животни, велат експертите во извештајот објавен во журналот *Equine Veterinary Education*. "Во законодавството на ЕУ постојат најмалку три различни официјални дефиниции на "коњи", три подкатегории на коњи, како и неколку дефиниции со специфичен контекст во зависност од начинот на кој се употребуваат животните. Коњите исто така, може да бидат диви животни. Особена

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

загриженост во ЕУ се јавува околу одредбите кои се занимаваат со заштита на коњите за време транспорт и сродни операции и што нивото на спроведувањето на прописите се многу варијабилни во земјите членки на ЕУ", велат експертите. Понатаму, тие како друга област за загриженост ја истакнуваат и регулативата за идентификација на коњите, особено по скандалот со месо во 2013 г. Додека подобрувања биле договорени во рамките на ЕУ, системот останал поделен и збунувачки.

Во Р. Македонија се соочуваме со многу лоша состојба во третманот на коњите и со непостоење на посебни одредби и легислатива која ќе ја обезбедува нивната благосостојба.

Најнапред, се соочуваме со загрижувачки недостаток на информации колкав е и колку е распространет коњскиот сектор, пред сè поради немањето на посебен закон за регистрација и

идентификација на коњите. Постои Правилник за начинот и постапката за идентификација и регистрација на копитари донесен врз основа на Законот за идентификација и регистрација на животните (Сл.весник на Р.М.бр. 95/12), каде во чл.26 е наведено " Овој правилник влегува во сила осмиот ден од објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе отпочне да се применува со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија."

Ваквиот став сметаме дека е неприфатлив и дека во голема мера допринесува за хаотичната состојба околу заштитата на овие животни, што на крајот резултира со голем број на злоупотребувани, малтретирани и преработени коњи, кои во таква

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

исцрпена и лоша состојба ги оставаат по јавните површини низ градовите, да умираат пред очите на населението, а притоа никој не поднесува одговорност, затоа што се нема податоци за сопственикот. Поради ова сметаме дека е ургентно неопходно и итно да се примени веќе постоечката законска регулатива во Р. Македонија, со која се налага идентификација и регистрација на овие животни, која е во согласност со европската директива за идентификација, а не да се одложува нејзината примена.

Состојбата на коњите во Република Македонија

Претпоставуваме дека коњите сè уште најмногу се користат во руралните средини како алатки во земјоделието, како средство за влечење, носење товар итн. Во Македонија исто така постојат и неколку коњички спортски клубови, како и клубови за рекреативно и туристичко јаване и тука е и најранливата категорија на коњи, користени за работа во урбана средина како влечна кола. Во Р. Македонија неопходно е донесувањето на

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

посебна легислатива, која ќе ги дефинира коњите, ќе ја третира нивната благосостојба во согласност со тоа за каква намена служат и каде живеат и која меѓу другото ќе ги дефинира одредбите и насоките за чување и нега на коњи, за секоја од горенаведените категории на коњи спрема кои сопствениците на коњи би се раководеле, т.е. подзаконски акт или директива кои ќе ги дефинираат минималните стандарди за чување на овие животни.

Постоечка законска регулатива во Република Македонија

Во моментот на благосостојбата на коњите кај нас се однесува само неколку одредби од Законот за заштита и благосостојба на животните на Р. Македонија и членот 233 од Кривичниот законик на Р. Македонија. Имено во чл.4 од Законот за заштита и благосостојба на животните се предвидени општите одредби за постапување со животните, со кои јасно се дадени границите во кои треба да се движат сопствениците/одгледувачите на животни односно што смеат, а што несмеат да прават, а во чл.11 и 12 се предвидени условите за заштита и благосостојба на фармските животни, кои исто така се применливи за овој вид на животни, кога истите се чувани за фармски цели. Исто така во овој закон постојат и одредби кои ја гарантираат благосостојбата на животните за време на превоз, кои се применуваат при транспорт и на коњите. Но со овие одредби е опфатен само еден сегмент од примената и целите за кои се чуваат овие животни, па нивната благосостојба не е целосно гарантирана.

Во чл.233 од Кривичниот законик на Р.Македонија е утврдено“(1) Тој што грубо злоупотребува животно или го изложува на непотребни маки или му нанесува непотребни болки или заради изживување го изложува на страдање, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година. (2) Тој што со нехранење, непоење или на друг начин изложува животно подолго време на тегобна состојба, ќе се казни со парична казна или со затвор до една година.”, па со оваа одредба, во зависност од

5

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

фактичката ситуација, може да се штити благосостојбата на коњите, на начин што повеќе ќе се има влијание во генералната превенција од сторување на ваков вид на кривични дело, отколку за заштита на оние конкретни животни кои ќе бидат мачени од страна на сторителите.

Но за жал, Р.Македонија нема одредби со кои точно би се уредил начинот и постапката на одземање на коњите, чија благосостојба е нарушена од страна на сопствениците/одгледувачите, ниту пак постојат прифатилишта каде истите би се однеле додека да се најде нов сопственик. Во оваа насока одредени пионерски обиди се направени со прифатилиштето за бездомни кучиња Вардариште, но поради неквалификуваната работна сила ангажирана од страна на прифатилиштето и нечесните намери на раководството, чија единствена цел е ерадикација на уличните животни, а не нивната благосостојба, кое нешто се докажува секојдневно со нивното постапување спротивно на законските прописи, едноставно не постои волја за решавање на проблемот со напуштените или малтретирани коњи во Град Скопје и низ целата држава.

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

Состојбата на работните коњи во урбани средини во Република Македонија

Во овој документ ќе се задржиме на проблематиката на коњите во урбана средина на чие измачување, граѓаните се секојдневно сведоци. Коњите во урбаните средини најчесто се сопственост на социјално-економски загрозени семејства, кои ги користат за работа како влечна кола со која собираат хартија или пластични шишиња. Сликата е навистина вознемирувачка и грда кога ќе се забележат овие измачени животни на коловозите, а нивната катастрофална физичка состојба и кондиција се многу лесно воочливи и за очите на лаик. Овие коњи се принудени да работат без престан во секое

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

време од денот, без оглед на временските услови или пак без оглед на нивната физичка кондиција и здравствена состојба. Еден од начините на егзистенција на сопствениците на коњите е нивно изнајмување на други, така што коњите речиси да немаат време на одмор и се искористуваат до целосно физичко изнемоштување. Овие

животни се принудувани да се движат низ густоот сообраќајен метеж на градот, од рано наутро до доцна навечер, изложени или на високи температури на вжештениот асфалт во лето или на ниски измрзнувачки услови во зима, постојано изложени на издувни гасови од моторните возила и на неподносливата сообраќајна бучава. Принудувани се да работат во три смени без престан, без достапен приод до храна и вода за напојување и без пауза за одмор. Често сме сведоци на сцени каде коњите од изнемоштеност или долгорочна повреда се струполуваат на асфалтот и така лежат неподвижни и беспомошни со часови, често така и умираат. Имајќи ги предвид специфичностите на коњите, особено на работните коњи дека тоа се животни кои мора да јадат во чести интервали до 6 килограми трева или сено на ден и дека треба да пијат барем 45 литри вода на ден, сфаќаме дека напојувањето и хранењето на овие животни е далеку под пропишаниот стандард и дека тие се сериозно потхранети и истоштени од глад и од жед. Сопствениците на овие коњи и самите немаат цврст покрив над главата и најчесто живеат во импровизирани живеалишта – черги, што значи дека коњите ги оставаат на јавни површини без соодветно

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

засолниште за временските услови и без соодветни услови за напасување и напојување, држејќи ги во состојба на континуиран глад и жед и болки од повреди и болести. Сопствениците на коњите за работа на овие животни гледаат само како на средство за влечење, товарење, превоз, често не осврнувајќи се на и без друго комплексната – основна грижа која на овие животни им е неопходна за тие да останат во добро здравје и добра физичка кондиција. Коњите се нежни животни подложни на болести и на физички повреди. Безброј пати сме биле сведоци како биле тепани и затоа што паднале на мразна површина без можност да застанат повторно на нозе, како се

принудени да работат со повреди на нозете, зглобовите и копитата или сме биле сведоци како бремени кобили се изработуваат вон можностите на нивната физичка сила.

Во повеќето случаи кога граѓаните биле сведоци на немила сцена кога

беспомошен коњ не може да застане на нозе и се чини дека умира во агонија, здруженијата за заштита на животни биле единствените кои излегле на терен и се обиделе да пружат помош. Но за жал при овие акции секојпат сме наидуваале на правен ќорсокак во желбата да се спаси повредениот и злоставуван коњ, најчесто поради немањето начин ниту механизми на градските власти и надлежни институции да делуваат по ова прашање. Укажаната ветеринарна помош на колабрираните коњи најчесто паѓа на товар на здруженијата или на поединечни граѓани, додека институциите се инертни и збунети кога станува збор за одземање

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

на животното од неодговорните сопственици и се без понатамошни решенија да се подобри благосостојбата на коњот кој страда.

Од нашите истражувања и сознанија знаеме дека коњите се комплексни интелигентни животни чие чување подразбира голема одговорност и средства. Негата која им е минимум потребна е комплексна, барателна и неопходна за нивното физичко и психичко здравје. Коњите се социјални животни кои никако не смеат на долг период да бидат изолирани од други примероци од својот вид. Потребна им е честа ветеринарна контрола и вакцинирање од некои за нив типични болести на кои лесно се изложуваат. Кога се принудени да работат често страдаат од повреди на зглобовите, копитата, екстремитетите, инфицирани рани, недобра поткованост, болни заби... Сиромашната и некавалитетна коњска опрема и запрега најчесто им создава болни рани на телото. Коњите треба да имаат во секое време достапна чиста вода за пиење и квалитетна трева за храна. Напасувањето кога треба да се одвива на ливади каде нема отпадоци од типот на жици, лимени предмети, шајки и пластика кои можат да предизвикаат повреда кај коњот или пак тој да ги изеде. Ѓубрето (изметот на коњот) треба да биде отстрануван за да се спречи размножување на муви и за да се контролира појавата на црви. Врзувањето на коњите, освен како краткорочна мерка, не се препорачува. Пожелно е тие да имаат засолниште или простор од 35 квадратни метри за коњ. Оградувањето со жица е исто така забрането, од причина што таа не е видлива и што коњот може да се повреди. Во зависност од годишното време, коњот треба да има соодветно засолниште од сонце и од студ. Во земјите каде коњскиот сектор е развиен, пропозициите за чување на коњи се до најситни детали дефинирани во правилници. **Урбаните работни коњи во Скопје и Македонија не добиваат ништо од гореспоменатата основна грижа и се континуирано изложени на неконтролирана секојдневна експлоатација без никаква заштита која со закон им е загарантирана.**

Од друга страна пак, ветеринарната грижа за овој вид животни е релативно скапа, од причина што се работи за големи животни и истата е скоро недостапна за социјално

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

загрозената категорија на лица, кои се најчесто сопственици на овие животни. Ако на ова се додаде дека свесноста за потребите на ова животно, на оваа категорија лица е на многу ниско ниво, бидејќи истите ги перцепираат овие животни само од призмата на сопствено преживување и превозно средство, со цел остварување на некаква елементарна заработувачка, од своја страна значи дека ниту најмала инвестиција во благосостојбата на животното, не би се превземала. Затоа и во пракса чести се случаите каде коњите изгладнети и исцрпени, се оставаат со часови да умираат на јавни површини.

Но во овие ситуации, најголем проблем е како да се најде сопственикот и истиот да се санкционира согласно закон и каде да се однесе животното, како би добило адекватна ветеринарна грижа, сместување и храна.

Поради ова, прв чекор во подобрување на благосостојбата на коњите, би требало да биде нивната идентификација и регистрација и формирање барем на по еден транзитен прифатен центар за коњи во секоја општина и Градот Скопје.

А втор чекор, би требало да биде забраната за употреба на запрежните коли во јавниот сообраќај, со што освен што ќе се намалат бројките на превработени и изнемоштени коњи и ќе се подобри нивната благосостојба, ќе се подобри и безбедноста во сообраќајот.

ПРЕДЛОГ РЕШЕНИЈА

Анима Мунди преку посочената иницијатива за помош на коњите, дава предлози за превземање на конкретни чекори кои би воделе кон:

- **унапредување на благосостојбата на коњите,**
- **зголемување на безбедноста на сите граѓани во сообраќајот и**
- **олеснување на животот на граѓаните кои се најранливата и најмаргинализираната категорија граѓани во нашето општество.**

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

1. ИДЕНТИФИКАЦИЈА: Првично да се идентификуваат сите коњи и нивните сопственици на територијата на Град Скопје и општините и да се утврди нивната психофизичка состојба и намена. Со ова ќе се стекне сознание во какви сè сектори се користат коњите, што понатаму ќе помогне да се регулира нивната благосостојба и да се контролира нивната експлоатација.

2. ВОВЕДУВАЊЕ ЗАКОНСКА ЗАБРАНА ЗА ДВИЖЕЊЕ НА ВЛЕЧНИ КОЛИ СО КОЊИ ВО УРБАНИ СРЕДИНИ И БРЗИ СООБРАЌАЈНИЦИ: Коњите кои се користат како влечна кола во урбани средини и на брзи сообраќајници, не само што се изложени на голем стрес, туку претставуваат и опасност по јавната безбедност во сообраќајот. Поради тоа пред сè да се направи измена на Законот за безбедност во сообраќајот на патиштата, кој ја дозволува и уредува оваа пракса. Па така, во овој закон ги предлагаме следниве измени и воведување законска одредба – забрана за користење на влечни коли во урбани средини и брзи сообраќајници :

Предлог Закон за измена и дополнување на Законот за безбедност во сообраќајот на патиштата:

Член 1

Во чл.26 ст.4, по зборот четирицикл се бришат зборовите “ односно возач на запрежно возило “ и зборовите после запирката “односно да го води впрегнатиот добиток”.

Член 2

Во насловот под точка 13 пред чл.74 се бришат зборовите “и запрежно”.

Член 3

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

Се брише чл.75

Член 4

Се брише насловот под т.19 и чл.105, кој сега гласи:

19. Сообраќај на запрежни возила

Член 105

- (1) Возачот на запрежно возило, за целото време додека возилото се движи по патот, е должен да го држи возилото што поблиску до десниот раб на коловозот.
- (2) Возачот на запрежно возило се смета дека управува со впрегнатиот добиток, ако истиот го води или ако уздите ги држи во раце.
- (3) Возач на запрежно возило не смее да се движи по магистрален пат и магистрални и собирни улици или да ја тера запрегата со кас или галоп кога се движи со возилото во населено место .
- (4) Кога запрежно возило се движи по јавен пат, задолжително треба да има исправен уред за сопирање на задните тркала.
- (5) Возачот на запрежното возило кое се движи зад друго запрежно возило на пат со изграден коловоз, е должен да го држи своето возило на растојание од најмалку 100 m од возилото кое се движи пред него.
- (6) За запрежно возило кое се движи на регионален пат смее да се врзе само едно грло добиток и тоа од десната страна на задниот дел на возилото, со јаже или синџир кои не смеат да бидат подолги од еден метар.
- (7) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите од (1), (2), (3), (4), (5) и (6) на овој член.

Член 5

Се брише чл.106, кој сега гласи:

Член 106

- (1) Возачот на запрежно возило при преминување на пат резервиран за сообраќај на моторни возила и на пат преку железничка пруга во ниво без граници или полубраници, како и кога се впрегнати две запреги, односно се влечат две запрежни возила со иста запрега, е должен да го води впрегнатиот добиток.
- (2) Запрежното возило не смее да се остава на патот без надзор.

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

(3) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на возачот кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 6

Се брише чл.107, кој сега гласи:

Член 107

(1) Во сообраќај на јавен пат, во запрежно возило можат да бидат впрегнати најмногу две запреги една зад друга.

(2) На запрежно возило може да биде прикачено само уште едно запрежно возило.

(3) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 30 евра во денарска противвредност во ќе му се издаде на возачот на запрежно возило кој постапува спротивно на одредбите од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 7

Се брише чл.185, кој сега гласи:

Член 185

(1) На запрежно возило смеат да се превезуваат толку лица колку што дозволува просторот лицата да се сместат седечки.

(2) Возачот и лицата кои се превезуваат на запрежно возило, не смеат да стојат во возилото, да седат на страните на возилото или на нестабилниот товар, ниту да се наоѓаат на рудата за време на движењето на возилото.

Член 8

Се брише чл.274, кој сега гласи:

Член 274

(1) Со запрежно возило на магистрален и регионален пат, може да управува лице кое наполнило 15 години возраст, а на другите патишта, лице кое наполнило 12 години возраст.

(2) Прекршочен платен налог со глоба во износ од 250 евра во денарска противвредност ќе му се издаде на родителот, односно старателот на лицето од ставот (1) на овој член, кој постапува спротивно на одредбата од ставот (1) на овој член.

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

3. ОДЗЕМАЊЕ НА КОЊИТЕ КОИ СЕ БОЛНИ, СТАРИ, ИЗНЕМОШТЕНИ И НИВНО ЗГРИЖУВАЊЕ НА БЕЗБЕДНА ЛОКАЦИЈА – НАМЕНСКИ ЦЕНТАР ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈА

Итно одземање на сите коњи кои ќе се проценат како најизнемоштени, болни, стари, повредени (прва фаза) и нивно сместување кај привремени вдомувачи; трошоците околу одземањето, привременото сместување и рехабилитација и ветеринарна нега на коњите во урбаните средини да го финансира општината /Градот Скопје. Во грижата кон животните нудиме стручна и директна помош, како и во спроведување на едукативни кампањи за хуманост и грижа кон животните со што ќе помогнеме во обезбедување на дополнителни донации од државата и странство.

Тенденцијата е тековно одземање и сместување на сите останати коњи (втора фаза) во наменско живеалиште, фасилитет за рехабилитација со капацитет од 50 животни, и работен тим од стручни лица и љубители на коњи кои ќе ја познаваат нивната психологија и природа. Дури кога коњот ќе биде излекуван и опоравен да се понуди на нова лицитација за нов сопственик или да се подари веднаш по одземањето доколку за него се најде вдомувач кој би ги преземал дел од трошоците.

Сепак ова би требало подетално да се регулира во Законот за заштита и благосостојба на животните, на начин што ќе се предвиди одредба за одземање на мачени и малтретирани животни од сопствениците или сторителите и нивно сместување во соодветни прифатилишта, од страна на официјалните ветеринарни инспектори.

Во оваа смисла предлагаме во Законот за заштита и благосостојба на животните, после членот 29, да се додаде чл.29-а кој би гласел:

“Доколку на зеленило и јавна зелена површина или по пријава на граѓани и надлежни органи, од страна на ветеринарните инспектори бидат затечени животни, добиток или живина оставени без надзор на сопственик или истите се најдени по пријава во лоша здравствена состојба како резултат на мачење и малтретирање, истите се отстрануваат од јавната површина или се одземаат од сопственикот/одгледувачот или сторителот и се сместуваат во посебно обезбеден простор за малтретирани и одземени животни и се чуваат (со редовно хранење и напојување, здравствено третирање и нега) до 30 дена, а сопственикот/ одгледувачот е должен да ги надомести трошоците за приведувањето и чувањето на добитокот, односно живината, односно за малтретираните животни, трошоците паѓаат на терет на сторителот.

Доколку сопственикот/одгледувачот или сторителот се непознати или животните се бездоми и напуштени, општините и Градот Скопје ги обезбедуваат потребните трошоци, од нивниот буџет.

Подеталното постапување со овие животни, ќе биде регулирано со посебен Правилник, кој во рок од 3 месеци треба да го донесе директорот на Агенција за храна и ветеринарство, во консултација со Здруженијата за заштита на животни”

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

Стапувањето на сила на правилникот за регистрацијата и идентификацијата на коњите во Скопје и Р. Македонија, значително ќе ја појасни сликата на коњскиот сектор во државава и ќе овозможи креирање на соодветни подзаконски акти. (Да се издаваат дозволи за држење на коњ, доколку барателот ги задоволува критериумите, кои би се пропишале со правилник)

3.1. НАДЛЕЖНОСТИ ВО РАМКИ НА ЕДИНИЦИТЕ НА ЛОКАЛНА САМОУПРАВА

За недминување на постоечките проблеми и третирање на оваа проблематика неопходно е усогласување на законските акти, меѓуресорна синхронизација и соработка помеѓу сите надлежни институции и органи од државно или локално ниво. **Од тие причини е неопходно да, во рамки на Одлуки за комунален ред на општините (пред се градските општини) се воведат и одредби со кои се забранува движење на запрежни коли или само коњи по коловозите и нивно напасување на јавни површини, за што ќе бидат предвидени и прекршочни казни, чие изрекување ќе биде во надлежност на комуналните инспектори.**

Во Одлуката за комунален ред на Град Скопје, предвидени се одредби за згрижување на добиток и живина, кој ќе биде затечен на јавни површини:

Член 35

- (1) Доколку на зеленило и јавна зелена површина се затече добиток или живина без да е присутен сопственикот, јавно претпријатие или овластен субјект, по налог на комуналниот инспектор на Град Скопје, го отстранува добитокот, односно живината од јавната зелена површина, го сместува во посебно обезбеден простор и го чува (редовно хранење и напојување, здравствено третирање и нега) до 15 дена, а сопственикот е должен да ги надомести трошоците за приведувањето и чувањето на добитокот, односно живината.
- (2) При примопредавањето на добитокот односно живината, неговиот сопственик, односно корисник е должен да приложи доказ за својот идентитет, како и доказ/изјава за правото врз добитокот односно живината.
- (3) Примопредавањето се врши по наплатата на трошоците за отстранување, транспортирање и чување на добитокот односно живината, односно со приложен документ за наплатени трошоци.

Член 36

- (1) Доколку сопственикот, односно корисникот на добитокот односно живината не е познат или добитокот односно живината не се подигне по истекот на рокот од ставот (1) на член 35 на оваа одлука, Градот Скопје ќе му ги надомести на јавното

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

претпријатие или овластениот субјект направените трошоци за отстранување, транспортирање и чување на добитокот односно живината.

(2) По истекот на рокот од ставот (1) на член 35 на оваа одлука, Градот Скопје ќе го довери чувањето и користењето на добитокот односно живината на заинтересирано правно или физичко лице, под услови и на начин утврдени со договор. Сопственикот, односно корисникот на добитокот односно живината може да го подигне добитокот односно живината од овој субјект, по плаќање на направените трошоци за чување од негова страна, како и трошоците од ставот (1) на овој член.

Член 37

(1) Органот на управување на јавното претпријатие со свој акт, ги утврдува трошоците од членот 35 на оваа одлука.

(2) Согласно на актот од став 1 на овој член дава Советот на Град Скопје.

(3) Кога отстранувањето го врши овластен субјект, трошоците од членот 35 на оваа одлука, се утврдуваат со договор меѓу Градот Скопје и овластениот субјект, во согласност со закон.

(4) Сопственикот односно корисник на добитокот односно живината е должен, покрај трошоците за нивно отстранување, транспортирање и чување, да плати и надоместот на штета што добитокот односно живината ја сториле на зеленило и јавна зелена површина, според ценовник што го утврдува јавното претпријатие или овластениот субјект во согласност со Градот.

Овие одредби се за поздравување, но ќе бидат применливи во пракса само доколку во Одлуките за комунален ред на општините се воведат и одредби со кои се забранува движење на запрежни коли или само коњи по коловозите и нивно напасување на јавни површини, за што ќе бидат предвидени и прекршочни казни, чие изрекување ќе биде во надлежност на комуналните инспектори.

4. ОБЕШТЕТУВАЊЕ НА ЛИЦАТА КОИ ГО КОРИСТЕЛЕ КОЊОТ КАКО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО И НАЧИН ЗА ЗАРАБОТКА/ПРЕЖИВУВАЊЕ

Загрозените семејства кои ги користеле коњите да се обештетат, т.е. да им се овозможат начини да дојдат до средства за живот и превозно средство; да им се понуди решение и даде соодветно превозно средство со кое ќе продолжат да ја вршат нивната работа - кое ќе им помогне безбедно и непречено да се движат во сообраќајот.

Со тоа ќе се помогне/ олесни нивното живеење, а нивната собирачка активност ќе се подигне на повисоко ниво, да добијат статус на работници или помошници на Јавните Комунални претпријатија, кои со својата работа помагаат во рециклирањето на сметот.

ANIMA MUNDI

Здружение за заштита на животни • Animal Protection Association
Ордан Пиперката 33, 1000 Скопје • Тел: 070 / 234 906
anima.mundi.sk.mk@gmail.com

На тој начин ќе имаат поголемо работно и човечко достоинство и на некој начин ќе бидат официјални рециклатори во градот/општините во кои гравитираат.

Подносител на иницијативата:
Здружение за заштита на животни „Анима Мунди“
Претседател Столе Велковски
Anima.mundi.sk.mk@gmail.com